

MACHT EN ONMACHT VAN DE ONDERNEMINGSRAAD

Illusies vermalen in een keiharde praktijk

Sinds de nieuwe Wet op de Ondernemingsraden in werking trad is er de nodige praktijk mee opgedaan. Die is in het algemeen niet bemoedigend. Valt dat te verwonderen? Eigenlijk niet. Welke illusies men ook gehad mag hebben, het feit dat de wet tot stand gebracht werd door een regering en een parlement die in laatste instantie het ondernemersbelang boven alles stellen, had een waarschuwing moeten zijn. Maar als zo vaak werd die waarschuwing in de wind geslagen, ook door de 'linkse' politici en vakbondsleiders die nog altijd in het sprookje van het algemeen belang geloven. En in de staatsmacht die dat 'algemeen belang' heet te beschermen. Intussen is er met de WOR flink wat ervaring opgedaan en werd het tijd daarvan eens de balans op te maken. Dat kon natuurlijk het beste gebeuren door iemand die vrijwel dagelijks met die praktijk wordt geconfronteerd. Nu is zo'n eigen praktijk uiteraard niet meer dan een (goed) uitgangspunt. Men moet ook bereid en in staat zijn de ervaringen van anderen in zich op te nemen en te verwerken. Dan pas is het mogelijk iets op tafel te leggen waar ook anderen wat aan hebben. Nemen we dit alles tot uitgangspunt dan kan men zeggen dat #Willem Agenant# er in geslaagd is een uiterst waardevolle bijdrage te leveren aan de discussie over zin en onzin van het ondernemingsraadswerk. In zijn recente skriptie gaat hij na wat de effectiviteit is van de nieuwe WOR, juist op het vlak van de zeggenschap die de mensen in de bedrijven erdoor verworven hebben.

Nou, die zeggenschap valt bar tegen. In feite stelt ze nauwelijks iets voor. Dat is overigens niet zomaar een losse bewering van de auteur of de recensent. Wat in het werkstuk opvalt is dat Agenant pijnlijk zorgvuldig vermijdt zijn eigen mening voorop te stellen. Hij laat de lezer(es) zijn of haar conclusies zelf trekken op basis van een minutieus onderzoek van een groot aantal praktijkgevallen. Gevallen waarin de OR met de middelen waarin de wet voorziet, zijn advies-, instemmings- en informatierecht probeerde te realiseren. En het is onthullend te zien hoe weinig er in de praktijk van die rechten terecht komt. Hoe, als het er op aankomt, de ondernemingsleiding altijd weer aan het langste eind trekt. Agenant is er in geslaagd de discussie over de werkelijke macht van ondernemingsraden van een concrete basis te voorzien. Als zodanig zou het van groot belang zijn indien zijn skriptie gebruikt ging worden in vakbonds- en scholingsbijeenkomsten. Op die manier zou iedereen die met de praktijk van het OR-werk te maken heeft er profijt van kunnen trekken. Er is van de skriptie op dit moment (nog?) geen handelseditie beschikbaar. Te hopen valt dat een uitgever er binnenkort brood in ziet. De schrijver is echter bereid en in staat om degenen die nu reeds van zijn werkstuk kennis willen nemen er een exemplaar van ter beschikking te stellen - uiteraard tegen vergoeding van de onkosten. Wie belangstelling heeft kan zich in verbinding stellen met Willem Agenant, Ik zou zeggen: laat deze kans niet liggen!

Rein van der Horst